

Előfizetési díj.
időkre postán vagy helyben házhoz hordva
Egész évre 15 frt.
Félévre 8
Negyedévre 4
Egy hóra helyben 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 7 kr.

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Hirdetési díjak:

Hatszor hasábozott gármond sor vagy annak tere 3 kr.
Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb
hirdetéseknél külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppellik Alajos (Wollzeile 22.) Haenstein et Vogl
(Wallfischgasse 10.) Rud. Mosse Publicistische Bureau
Budapestben: Haenstein és Vogler hirdetés közv. irodája.

Nyiltéri czikkok

gármond sora után 25 kr. fizetendő.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések
küldendők.

Szerkesztői szállás:

Főtér 4-ik szám hová a lap szellemi részét illető
közlemények czimzendők.

AZ ÉRTÉKESBB CZIKKEK DIJAZTATNAK.

Kéziratok nem adának vissza.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

„KELET”

politikai és közgazdasági napilap

1875. második negyedére.

A „Kelet” előfizetési ára:

Félévre 8 frt
Negyedévre 4
Egy hóra 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 7 kr.

A megrendelések legczélseztérben pos-
ai utalvánnyal alólirt könyvkereskedésébe
küldendők.

Nyolcz egyszerre beküldött előfizetés
tán tiszteletpéldánnyal szolgálunk.

Stein János
„Kelet” kiadója.

A választások után.

Kolozsvár, 1875. jul. 13.

(B—n.) Be kell vallanunk, hogy a sza-
adelvűpárt alakulása előtt nem kis ag-
odalommal néztünk a ma már megejtett
épviseleválasztások elé, mert megtanultuk
z erdélyi részek régibb történelméből, az
jobb időben pedig többször szemtanui vol-
unk, hogy minden rázkodás, mi Magyar-
rszágot éri, legnehezebben az erdélyi ré-
zekre sulyosodik.

Növelte aggodalmunkat azon hír el-
erjesztése, hogy a Senyeypárt az erdélyi
részekben több hódításokra számít, főleg
pedig aggodtunk azért, mert a közjogi el-
enzék nálunk épen a magyar elemnél a
székelyek közt vert volt gyökeret az
1872-iki választások alkalmával.

Azonban ma a választások eredmé-
ye után constatálva van, hogy a Király-

hágón innen fekvő választó kerületekben
is, a választók nagy többsége a szabadel-
vűpárt és miniszterium fenmaradását óhajti.

A Senyeipárt csupán két jelöltjét tud-
ta megválasztatni. Földvári Jánost s ezt
is nem régi helyén, hanem egy román ter-
ületből, és gr. Nemes Sándort eddigi ker-
ületéből, de csak úgy, hogy a jelölt gróf
a programmondást sokáig halogatva, a sza-
badelvű párt csak elkésve léphetett actió-
ba. A közjogi ellenzék tetemes veresége-
ket szenvedett Vásárhelytől, Udvarhely-, Csik-
és Aranyosszékeken, úgy, hogy jelenleg
ezen fajta képviselő egyedül Orbán Balázs
Udvarhelyszék alsó választó-kerületéből.

Ha az erdélyi részek 1872—5-iki kép-
viselőinek pártok szerinti sorakozását az
ujjonnan választottakkal összehasonlítjuk,
a következő eredményhez jutunk: 1875-ben
a Deákpárthoz tartozott névleg a szász kép-
viselőkön kívül 36, de ezek közül a Lón-
nyay és conservatív árnyalathoz tartozott
12 és így tulajdonképen volt deákpárti 24.
A szász képviselő, egy párt kivéve, hol
ide hol oda csatlakoztak, míg végre több-
ségök határozottan kilépett a Deákpárthól.

A baloldali különböző árnyalataihoz
csatlakozott a mult országgyűlésén 17 er-
délyi képviselő, de ezek közül csak is 10
tartozott a balközéphez, 7 a különböző szél-
ső árnyalatokhoz csatlakozott.

Mennyivel kedvezőbb az arány a csak
most megtörtént választások után a sza-
badelvű pártba nézve mint volt a Deák-
pártba nézve, a midőn ma pártunkhoz szá-
mithatunk 11 képviselőt s csak 22 marad
a többi pártoknak összesen. Két helyt új
választás lesz.

Azon vészt jóslóknak sem telt kedve,
kik azt jövendőlték, hogy vagy a volt Deák-
párt a volt baloldalt, vagy ez amant fog-
ja leszorítani a térről, mert az 51 szabad-
elvűpárt program mellett választott kép-
viselő közül 13 a volt Deákpártból vá-
lasztottat s 18 a balközépből, mely sze-
rint csak a rosakarat vádolhatja a sza-
badelvű párt tagjait azzal, hogy csak szin-
leg támogatják a fusiot.

Az kétségtelen, hogy a 22 Király-

föld választókerületeinek választásai hatá-
rozottan az ultra-szász párt részére állított
ki előnyösen, de ott is megválasztottak
Wächter Frigyes és Fabritius, ezeken kívül
néhány oly mérsékelt érzelmű, kik csak-
hamar be fogják látni, hogy nemzetök ér-
deke a magyar nemzettel való együttartásra
utalja őket.

A Királytőlön kívül meg van választ-
va 51 képviselő, ebből képviselő régebben
vagy közelebből volt 11, új képviselő van
20 s ezek közt többekhez biztosan köthe-
tünk szép reményeket.

Mindezeknél fogva az erdélyi részek
képviselei a szabadelvűpárthoz mind szá-
ma mind képességre nézve nem megveten-
dő contingenssel fognak járulni az 1875—8
országgyűlésen.

Magyar lapok szemléje.

Az „Ellenőr”-ben gr. Károlyi Tibor az
1875-iki választásokról közli nézetait. A füg-
getlenségi vagy 48-as párt egy nagy nemzeti
protestatit akart előidézni a választások által
a szabadelvű párt ellen s elfeladással megbé-
lyegezni a volt balközépet s volt pártvezérét. E
czólt megsemmisítette a nemzet szabadon nyil-
vánuló akarata. Készen eshetett a 48-as párt-
nak a vereség. A tény kézzel fogható: a nem-
zet lelkesülten karolta fel az új párt alakulást
bizik pártunkban, bizik kormányunkban. A jobb-
oldali ellenzék veresége talán még nagyobb
volt. Ők a jövőre appellálnak. Azok, kik meg-
választottak is, inkább személyi tulajdonaiknak
köszönhetik, mint politikai irányuknak. A nem-
zetiségi párt rajongókból állott. Ily égyének bu-
kásán minden magyar polgár örül. Elismeri,
hogy a helyzet most nehezebb, mint volt a vá-
lasztások előtt, hogy a felelősség nagyobb s e
nagy bizalmat e után kell csak megérdemelni.
Kívánja, hogy a győzelmi mámor ne tartson so-
kát s kiben határozottság és akarat van, annál
e tudat fokozza a munkásságot. Ha a teher
eljesztendő a pártot, első lenne, ki bukását óhaj-
taná; de ily keserű csalódást nem kíván nem-
zetének.

A „Nemzeti Hírlap” nem kívánja Kos-
suthról azt, hogy szakítva egy hosszú és nagy

élet álmaival, a mi politikai hitünkre térjen át,
és belássa, hogy eszméinek, a magyar állam
függetlenségének és szabad haladásának valódi
híveit épen politikai ellenfelei között, a mi tá-
borunkban kell keresnie; azt sem kívánja, hogy
bármint politikai ellenfelünk is, visszavonuljon
a közügyek iránti érdeklődéstől. De azt óhaj-
ja az ő és a magyar történet érdekében, hogy
riadjon vissza azon társaságtól — melybe nemes
névét és egyéniségét — végletes politikai irány-
s a hazai viszonyok tekintetében való tájéko-
zatlansága sodorták.

A „Pesti Napló” a mellett van, hogy
a midőn az állam igen helyesen nagyobb szí-
gorral, nagyobb felelősséget hárít a társulatok
igazgatóságára, a kormánynak is gondosabban
kell teljesítenie egy feladatát, a melyben eddig
rendszerint megkészt. Akárhány vasuti társulat
számlái nincsenek 1873-ról megvizsgálva s hely-
benhagyva; a közügyek pedig már az 1874-
iki kezelésre is megadták az igazgató tanácsok-
nak a fölmentvényt. A kormány csak ezután
fogja majd egyik, vagy másik 1873-iki kia-
dást kifogás alá venni s kizárni az üzleti költ-
ségekből. Mostanában még fedezetet találnak az
1874. végéig kizárt, vagy kizárandó tételeik az
az új kölcsön miveletben; de a jövőre kitógás
esetében egyenesen megtámadatik a biztosított
kamat igény. Kívánja, hogy a kormány az el-
lenőrzést egyszerűbbé s gyorsabbá tegye; tud-
ja meg a társulat jövőre idején, hogy minő ter-
hárít el magától a kormány és mily okok-
ból. Akkor a sürölások el fognak enyészni; a
társulatok nem fognak könnyedén a kincstár
rovására költezni s végtére nem lesz többé
az állam minden vasuti nyomorúságnak bün-
bakja.

A „Jelenkor” látja, hogy a szabadelvű-
párt mint „roppant többség” fog elhelyezkedni
a jövő országgyűlés padjain. Mellette a conser-
vativ párt csak a jelesek kis phalanxa lesz. És
mégis, ha egymás mellé állítja e roppant ma-
joritást és e csekély phalanxot, lehetetlen be
nem látnia, hogy az életképesség ebben nagyobb,
mint amabban, hogy a valódi alkotó erővel ez
bir, nem a másik. Elvek, alkotó és vezető prin-
cipiumok nélkül a többség nem más, mint
sulytalan számok összehalmozása, heterogen
elemek erőtlén egyesülése, agyaglábu colossus.

A szabadelvű pártot nem olv, hanem rettegés
egy nap zavarra hozta létre s rövid idő alatt
el fogja árulni győngeségét, mely ma oly si-
keresen lepleztetik a numerus nagysága által.
E párt megakarja menteni a nemzetet. De le-
het-e pusztá akarattal ezt végrehajtani. Hiszen
ha akarattal mindent el lehetne érni, már ré-
gen mi volnánk Európa első állama. Hisz,
hogy a conservativ párt, mely számban ugyan
alatta, de hivatásban, erkölcsi, és szellemi ere-
jében annyira felette áll, fogja magához ra-
gadni szerepét s fogja megmutatni, hogy az
elv, a meggyőződés benső egysége, az eszmék
hatalma végre is győzedelmeskedik.

A választások

Naszód, 1875 julius 9-én.

Tekintetes szerkesztő ur! a nagyszaboni
román conferentián proclamált passivitas az er-
délyi részek szintén románokból álló naszód-
monori választó kerületében mai nap tartott
képviseleválasztás alkalmával a lehető legna-
gyobb fiascot vallotta. Mert ha a passivitas szá-
mára valahol volt termékeny és hasznosítható ta-
laj, úgy az erdélyi részi románok számára sehol
sem volt alkalmasabb, mint éppen Naszód, a
hol a népség, az intelligentia s a honorátorok
csakis románokból állanak. Itt azonban ezen
vadvirág nem tudott gyökeret verni, s Naszód-
vidéke megmutatta, hogy akar is és tud is a
honpolgári kötelességének megfelelni, s legszebb
polgári jogát utopiák kedvéért nem áldozza
fel. Eltekintve attól, hogy a királyi mint a
közigazgatási tisztviselők, a kik kettő kivétél-
vel mind románok, mindent elkövettek a nép,
igazutra terelésére, különösen ki kell emelnünk
a helyi gymnasiom tanárait, kik bár a kor-
mánytól független emberek, mindemellett a vá-
lasztói alapot képező összejövetel oly tevékeny
s oly odaadó működést tanusítottak, hogy ne-
kik lehet köszönni, miszerint Naszód-vidéke
a mai napon szakítva az ultrakál, mint törvény-
hatóság oly szinten mutatta magát, hogy min-
denkinek előismerését ki kell hogy érdemelje.

Az összeírás úgy a fényes eredmény el-
érésére nézve nagyon tevékeny részt vevők kö-
zött különösen kiemelendő Besán Miklos

A „KELET” TÁRCZÁJA.

Az
ÖREG UR VÉDENCZEI!

REGÉNY
ket kötetben.

Irta:
Flygare Carlén Emilia.

Első kötet.
IV.

gy tekintet hősnőnk belső vi-
lágába.

(Folytatás.)

Rendkívül kellemes, elragadó kép volt
a. Fejét kezére támasztva, hajlott le a szép
lúza az asztal fölé, hol felnyitott könyv állott
őtte; de szemének gondolkodó kifejezésében a
mint tekintetét felemelve, másfelé pillantott,
olt valami, a mi minden szemlélőt meggyőz-
tett volna arról, hogy lelke nem volt jelen,
időn egyik lapot a másik után átfutá sze-
revel s újból mindig elől kezdé, hogy mint-
gy nagyobb figyelemre kényszerítse magát.

Kitáradva e sikertelen ügykezettől, be-
vé végre könyvét, kezét ölébe bocsátá, fejét
lúzára hajlítva, állott a szép Róza mely gon-
datokba merülve; így lelt el rá nézve észre-
letlenül egy egész óra szép, csendesen. Ekkor
ritelen felriadt, mintha egyszerre egy boldog
omból ébredt volna fel a hideg, prózai va-
ra. A könyv lecsuszott volt öléből a szőnyeg-
ra; a leány lehajlott utána, óvatosan felemelte
lapját könyvedén érinté ajkival, mintha bo-
cánatot kérne a kimélyteleenségért, mit rajta
csövetett. A könyv isten igéjét hirdeté, lelki
gyógyulást nyújtott és Róza szíve szentély volt,
ra az ég angyalai minden nap betértek;

mert tiszta volt az, tiszta mint egy harmat-
csepő.

A hölgy most csendesen felállt, letette
a könyvet az asztalra, megigazítá az alvófűben
levő lámpát s egy íróasztal elé lépett, mely-
nek fűkjából levél-tárczát vett elő s azt nagy
elérkezéenyedéssel szemlélte. Ekkor újból leült,
kezében tartva a tárczát s láthatólag habozott,
ha felnyissa-e vagy ne.

— Miért ne? — susogá halkan. „Még
egyszer látni akarom őket s akkor aztán hadd
eméssze fel a láng, összes színpompájukat, va-
lamint a rajzolónó szívében, ki azokat előállítá,
a pezsgő élet, nemcsak a el fog hamvadni.
Ezekkel együtt elszakad az egyetlen, első és
utolsó húr, mely egész lényemet oly szent, oly
semmivel össze nem hasonlítható s a földi
dolgokkal oly kevés rokon-érzelmekekkel rez-
gét át.”

Róza kinyitá a tárczát s három képet
vett elő belsejéből, melyek multjának megannyi
jelenetét ábrázolák, emlékezetből festve. Most
szétbontá az egyiket s a lámpa elé tartotta.

Ha merészkedünk egy pillantást vetni
hősnőnk vállain át a festményre, egy részét bi-
zonyynyal felfoghatjuk az eszmének, mely a
kezet vezérel munkájában. Kár, hogy a lámpa
nem vet kissé nagyobb fényt rá; minden
kissé sötét és határozatlan színben tűnik fel;
a kép egy szobát látszék ábrázolni, mely-
ben két egyén van, az egyik a szoba közepén
áll s előkelő hanyagsággal támaszkodik finom
spanyolnád botjára s leereszkedő nyájassággal
pillant le a másik alakra, ki csak pár lépésnyire
állott meg az ajtótól. E fekete öltözkéző alak-
ban szoborszerű szép arczzal, büszke nemes
tartásával, mely alázatos meghajlásában is
annyira kitűnik, azonnal reá ismerünk fiatal
barátunkra, kivel az ünnepeken találkoztunk
már egyszer. Ebben semmi kétségünk sem le-
het, oly tisztán van visszaadva Mannerstedt
minden legkisebb vonása. Az első alak nincs
oly tisztán körvonalozva, vagy tán Róza aka-
rattal állítá úgy a lámpát, hogy az félhomály-
ban maradjon.

Ezt nem tudjuk egész bizonyossággal,

ezért csak a külső tartásból s előkelő tekin-
tetből sejtethetjük, hogy még egyszer jó éjt ki-
vánhatunk a kereskedelmi tanácsos urnak. A
szoba háttérében, nehéz függönyöktől félig el-
fedve, fiatal, üde arc látható, kinek nyájas,
szende vonásaiban a legmélyebb szánalom tük-
röződik vissza.

Ez alkalmasint maga a rajzolóné, a ked-
ves szerény Róza.

— Oh — sohajtá a bájos gyermek — így,
épen így állt ő akkor ott az ajtóban s atyám-
nak volt lelke őt így várakozni engedni, mi-
közben oly hangon, melyet soha el nem fele-
dek, kérdezte, ha nincsen-e a kereskedelmi ta-
nácsos urnak, zene- vagy nyelvmesterre szüksé-
ge gyermekei mellé.

Oh még most is égőti arczom a szégyen,
ha reá gondolok, mily módon fogadta atyám
ajánlatát, melyből tisztán kitűnt, hogy csak is
szánalomból teszi azt, ámbár épen szüksége
volt egy ügyes zenetanárra a fiuk számára
s egy óráért nyolcz nyomoru sillinget ajánlott
tel neki.

E gyönyörű lelkes vonások mindenikében
mélyen sértett önértet szólt akkor; de a szük-
ség vas keze, mely néma meghajlásra kénysze-
rité őt.

Róza ölébe ejté a festményt s kis fehér
kezeivel eltakará szemeit. Hogy mit ábrázolt a
más két festmény, arra nézve homályban ma-
radunk; mert hősnőnk ismét előbbi állását ve-
te föl s az asztal fölé hajolva elrejtette sze-
münk elől kincseit, melyeket oly nagyra lát-
szék becsülni. De azért egyet-mást jó lelkiis-
merettel következtetünk tartalmáról a Róza nyi-
latkozatai nyomán.

— Oh a kis tudatlanok — szólt s vi-
dám mosoly vonult végig szép metszetű ajka-
in; mily siralmas arczot csinálnak, még kis
piros állaik alá szorítják a hegedűt. Oh! szólt
ismét s a mosoly ajkain egészen más kifejezést
öltött, mely oly édes és mégis fájdalmas volt
— oh! épen így láttam őt, magos fején a tü-
relmetlenség redőitől elborult homlokkal, midőn
a kis hegedű-kontárok oly irgalmatlanul elki-

nozták füleit, miként emelte fel lábát, hogy az
ütemy verje, míg kinyújtott nyirettýjével a
hangjegyekre mutatott. „Szegény, szegény Man-
nerstedt!” — suttogá sokkal halkabban, mint
az az előtti szokat kiejtette volt, nehezen, nyo-
morúságosan szerzed meg kenyered s haláltnak
sors az, melyet magadnak választál. Oh iste-
nem, ha mernék valamit tenni érte! — de
— nem, nem! nem merek. Vagy halálisan
megsértésem büszke lelkét azáltal, vagy —
— egy pillantást kellene vetnie szívem legmé-
lyebb redőibe. Mindkettő lehetlen s nem sza-
bad megtörténnie egyiknek is.

— És mely órára emlékeztet ez itt! —
kérde Róza egy kis szünet után újlag magán
beszédét, miközben kis kezei az utolsó fest-
ményt bontották ki. Miközben fölibe hajolt, a
nélkül, hogy csak észre is venné, hogy köny-
nyek omlottak alá szeméből a rajzolatra s ned-
ves foltokat hagytak hátra azon, mely már a
lelkén erőtt vett felindulás miatt is homályos-
nak tetszett könyvtel szemei előtt. Róza ajkai
szót sem árultak el azon mely felindulás oká-
ról, mely egész arczán visszatükrözött; de mi-
után szeretnénk valamit megtudni erről is, ki-
sértünk meg más valahol lehet felvilágosi-
tást. A megnyitott íróasztal fiókban legfelül
egy zöld, nyomtatott bőrből kötött kis köny-
vecskét pillantunk meg.

Tán ez, ha felnyitjuk, kifecsegi majd ne-
künk urnője titkait. Az olvasó engedelmével,
megkísértjük a Róza naplójában lapozgatni:

„29-ik szeptember 1826 este.

Oh minő nap volt ez! mennyi fájdalom
és mennyi boldogság férhet meg egyetlen em-
beri kebelben! De téged illet istenem, terem-
tőm, téged szívem legelső halálja.

A te mindent látó szemed szeretettel te-
kintett le reám s ama borzasztó, válságos
perczben megmentőt küldöttél ifjú éltém szá-
mára.

Utánad, mindenható vezére életünknek,
egyedül övé szívem halálja! Át kell élnem
még egyszer, e fájdalomban s örömkben oly
gazdag perozét éltetnek, legalább képzeletben.

Ma reggel kiakartam kocsizni kis falusi jó-
szágunkra, hogy megtekintsem virággyaimat,
melyeket új ügyes kertészünk rendbe hozott
s beültetett számomra. E kis utat már oly
gyakran megtettem volt magamra ezelőtt is,
hogy egész örömmel telt benne, hogy atyám
tűzes paripáját hajthatom. Így legkisebb szó
sem volt arról, hogy veszély érhetne. Egész
örömmel esomagoltam össze egy napi szükség-
leteimet, felültem kis droskámba s vigan ro-
bogtam tova, mosolyogva intrve bucsut anyám-
nak, ki az ablakban állt, s utánam kiáltott:
„Jól vigyázz Róza, fogd a szorosabbra a gyeplőt!
— néhány utcán keresztül pompásan halad-
tunk; de most egyik utca szegleten megpil-
lantottam a Mannerstedt alakját, ki néhány
könyvvel hóna alatt épen leczke órától várta-
za. Nem tudom miért nem találkoztam soha
egy véletlenül vele, hogy erős szív dobogást ne
érezsek azonnal. Csak könnyedén akartam őt
köszönteni, a mint elhaladt mellettem; de
még oly csekélység gondolatára is, minő egy
köszönés neki, annyira megzavarodott a fejem,
hogy elefedtem kellő figyelmet fordítani a ló
mozdulataira. Alig érezte ez kissé meglazulni
a zablát, midőn valamitől megvadulva neki ro-
hant egy kereszt-utczának, melynek szeglet há-
zában én menthetlenül összezuztam volna, ha
Mannerstedt villámnál gyorsabban elő nem ro-
han s oly erővel, a minőt csak isten kölcsön-
özhetett neki, a lovat mindaddig szorosan sze-
len fel nem tartóztatja, míg én ki nem ugrom a
kocsiból. De már tovább nem állt hatalmában
megtekézni a vadállatot; oly lökést kapott tőle,
hogy eszméletlenül zuhant az utca tulsó szé-
lére, a ló tova robogott s addig meg sem állt,
míg az utca tulsó végén levő szegletházba be-
leütközvén, a kocsit izra porrá nem törté s rom-
jaiba bele nem bonnyolt. A nép összefutott s
csak hamar újra helyre állt a csendesség,
csak az én szívemben nem, mert halálos ijé-
delmek közt láttam, hogy Mannerstedtet min-
den életjel nélkül vitték el a helyszínéről.”

(Folyt. köv.)

főjegyző s Dr. Pop István főorvos, kik a két választó kerület elnökei voltak Dr. Tanco, Dr. Alexi Dr. Moisiu és Pop Maxim tanárok, kik részint mint az összeíró bizottság tagjai, részint a választásnál mint közreműködő hivatalos közegek, megmutatták, hogy nálunk kik a nagy-szebeni konferencián különben sem voltak képviselve, a passivitas, mint politikai hobort tekintet, s az itteni románság nem az a mely mint a közmondás tartja bogár után induljon.

Már tegnap látszott Naszódon, a hol eddig két szavazattal szoktak követet választani, hogy a vidéki népség gyűl, ma pedig reggel a választási épület előtt az összes naszód-monori kerületi értelmiség és nagy számú köz választó-polgár volt összegyűlve, úgy hogy midőn 8 órakor Besán Miklós elnök a választási actushoz kezdett, a választó kerület 240 szavazójából három negyedrészt jelen volt, mintegy demonstratív gyanánt mutatva, hogy habár az eredmény előre is tudva volt, mindazonáltal eljött, avégett, hogy hogy ha kell hát szavazzon, ne látsassék passivistának.

Jelölt csak egy volt, az a ki a mult alkalommal is képviselte a kerületet: Cséry Lajos szabadelvű kormányparti, s a ki a választók előre aláírás által szőlőtátrak fel, a jelöltség elvállalására. És miután a szabály szerű idő alatt ellenjelölt nem mutatkozott, Cséry Lajos a nagyszámú választók által egyhangulag képviselőnek kiáltott ki, s a választók a legteljesebb élénkezés között osztottak el.

Szeretnénk tudni, mit mondanak ehez a nagy corifeusok?

E g ó

Nyilatkozat.

A „Kelet dévai levelezője a képviselőválasztás alkalmából már másodízben foglalkozik a dévai m. kir. állami reáliskola tanári karával s a képezde igazgatójával, mindkét esetben felemlítve, hogy nevezettek nyilant a Seny-nei-párthoz csatlakoztak volna.

Hogy nevezett levelező állítása mennyire alapos, bizonyítja az, hogy mi egyik pártba sem irattuk be magunkat, sőt még nem is szavaztunk.

Hogy mindezek dacára a „Kelet“-nek akad olyan levelezője, ki jónak látja alaptalan gyanúsításával még azokat is illetni, kiknek e tekintetben semmi nyilvános szereplés sem jutott osztályrészül, azt csak sajnálni tudjuk.

Déva, 1875. júl. 11-én.

Matusik nép. János, Madzsar János, reáltanodai ig. képezde ig. Téglás Gábor, Csonka Lajos, reáltanár.

Lefranc Adolf, reáltanár.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, júl. 12. 1875.

— A gyász istentisztelet V. Ferdinánd jó királyunkért ma délelőtt nagy ünnepélyességgel folyt le városunkban. A hivatalos helyiségek, középületek, casinók, egyletek és

több magán épületek már kora reggel gyász-lobogóval jelezték, hogy ma szomorú ünnepélyünk lesz, hálás megemlékezés a királyához mindig hű nemzetnek. A polgári hatóságok, az egyetemi tanári kar, a megye és város tisztviselői, a királyi törvényszék és pénzügy-igazgatóság egymás után vonultak be tiz (ra felé az ünnepélyesen fegyver pyramidokkal s gyászravattal díszített piaci főtemplomba, a sorszredj és honvéd katonaság pedig telje- díszben a templom előtti s a piaci téren volt felállítva. Az egyházi szolgálatot Veszely Károly prépost-plébánosunk fényes segédlettel végezte. A dalárda szép éneke s a meg-megjűlő örvölövek emelték az ünnepély fényét. E gyásznapi alkalmából ma a szinbáz is zárva maradt.

— A budapesti vízkárosultak javára újabbán Szigethy Berta urhölgy 2 frtot küldött be szerkesztőségünkhez, Begyűlt összesen 97 frt.

— Az unitáriusoknak és városunknak nevezetes vendége van. A vasárnap délutáni pesti vonattal érkezett meg Fretwell János ur, a ki két évvel ezelőtt pünköszt ünnepén pár napig itt időzött s a ki azóta oly tetemes pénzsegélyt eszközölt apostoli buzgalma és felolvasásai által Amerikában és Angliában az unitáriusok iskolai szükségének fedezésére s a ki a külföldi sajtóban, lapokban és folyóiratokban oly nagymértékben befolyt arra, hogy jó vélemény ébredjen és terjedjen el magyar hazánk és népünk felől. Szerdán indul Tordára, onnan Toroczokra, Abrudbányára, Szebenbe, Brassóba, Előpatakra. Célja adatokat gyűjteni, hogy hazánk szépségeiről, multjáról, jelenéről, politikai és társadalmi viszonyáról, Indiából, hová most számdekozik, az őszön Amerikába kerülve felolvasásokat tartson. Isten segélje e nemes törekvésében. Ajánljuk honfitársaink szíveségéből hazánk és nemzetünk ez apostoli buzgalma barátját.

— Egy ígéretünkkel t. olvasóinknak adósok maradtunk, mely iránt kötelességünknek tartjuk felvilágosítást nyújtani. A f. év első negyedében ígértük, hogy még ugyanazon negyedben megkezdjük Tolnai Lajosnak „Az elesettek utczája” című új eredeti regényének közlését s ezt a mai napig sem teljesíthettük. Hosszas és a regényt. írójára nézve nem volna épen kellemes, előadunk mindazon részleteket, melyeket e regény történetéről mondhatnánk, legyen elég csupán annyi, hogy már márczius első felében megkötöttük Tolnai Lajos ural a regény iránt a szerződést, a ki azonban, miként leveleiből kiesszük, bokros elfoglaltsága miatt azt mindez ideig nem véghezvethette s legutolsó felszólításunkra sem adott határozott választ az iránt, hogy mikor teszi lehetővé a regény közlésének megkezdését. Beleunván tehát a végnélküli halogatásokba, kénytelenek voltunk a szerződést felmondani s így nem rajtunk mult ígéretünk beváltása.

— A helybeli minorita templom rozant fedelét új tetőzettel cserélték fel, mely városunk egyik díszének ígérkezik. A még munkában levő fedélre a keresztet tegnap tették fel. A felszentelési ünnepét alkalmával ugyan- csak tegnap diszlakoma volt.

— Egyetemünk jogi karán a Jekáni választásintézet megejtetett, a bizalom Dr. Plósz Sándor ur személyében összpontosulván, — és így az egyetemi hatóságok a jövő tanévre már mind meg vannak alakítva.

— A nyári közvizsgálatok örvendetes jelenségei között egyik legkiválóbb helyet a belvárosi Fröbel-intézet próbatételei foglalják el, melyek épen most folynak. Tegnap kezdődtek a gyermekkert kiesiny esemétéinek kedélyes próbatételei, ma az elemi iskola előkészítő osztálya mutatja be foglalkozásainak eredményeit, a következő napokon az elemi iskola s majd a gyermekkertésznőket képező intézet növendékei állják ki a vizsgálatot. Az eddigi alkalmakkor tanusított valóban szép és meglepő előhaladás az idén sem maradt el, s a mit ez ideig láttunk és tapasztaltunk, valóban minden várakozást kielégített. Különösen a tegnapi nap valóságos megkapó képet tárt elénk, az egészen kicsiny 3—4 éves gyerekek máregész kész tudásoknak mutatták be magukat, a beszéd- és értelemgyakorlatok, csinos kézi munkák, játékok, énekek, versek változatos próbái a legkellemesebb benyomást tevők az igen nagy számú hallgatóságra. Nem csak a szülők, hanem a nevelésügy minden barátja való gyönyört meríthet e vizsgálatokból, melyek ez életre való szép intézetet a legelőnyösebben ajánlják s városunk tanintézetei sorában egyik kiváló helyet biztosítják számára.

— A Jegenyei fürdő vasárnap megnyitott, s ünnepélyesen átadott a közhasználatnak. Városunkból s a vidékről pár száz ember vett részt a jól sikerült mulatságban. Fürdés, reggeli, ebéd, táncz, népmulatság s három zenekar szorakoztatta s mulattatta a közönséget. Mint a jelen voltak beszélők, a berendezés kielégítő, a konyha jó és olcsó. — Veszely Károly nagy-prépost ur alig egy éve van körünkben, s már önézettel mutathat a Jegenyei fürdőre, mondván: „Ime egyik teremtem-nyem.” — Kívánjuk, hogy ha még vannak ily életrevaló szép eszmék, azok is mielőbb valósuljanak.

— Az erdélyi aristocratia tagjai közül: gr. Mikó Imre, gr. Bánffy Miklós, gr. Teleki Sámuel, br. Bornemisza, gr. Vass Marienbadban időznek, s mint Balázs Sándor a „Nemzeti hírlap” tárczájában írja, rendesen benn az erdőben, a fenyesek közt a „Wald-quelle” fölött fekvő, s jó kávéjáról nevezetes democraticus színezetű „Waldmühle” kávéházban reggeliznek, s ez jó kínésük után itélve, épen nem gyöngíti náluk a fürdő jó hatását.

— Odry Lehel — mint lapunk egyik közleblőli számában már említettük is — közelebből vendégserélni fog városunkban. Először „Norma”-ban lép föl Szombaton július 17-én. Jutalomjátékául pedig a „Falu rossza” kerül színe július 28-án és így nekünk is lesz alkalmunk ezen a fővárosban általános feltűnést okozott meglepetésben részesülhetni.

— Színházunkban holnap szerdán a

— Akkor én elkezdek magának udvarolni, s fogadom, hogy egy hét alatt ugy kompromitálom —

Amáliának tetszett a fenyegetés, hangosat kacagott rajta, aztán félíg kétédő, félíg szánakozó hangon mondá:

— Ugyan, merné is maga azt tenni! — hogy kikapjon Flórától?

Iván arcát elfutotta a vér s szavak halatára. Egy percig habozott, mit feleljen. De mit lehet az ily nőnek felelni?

— Mit, — kiálta fel, én nem merném? — azzal bal kezével megfogta a szép asszony arcát s mielőtt az még magához térhetett volna meglepetéséből, csattanó csókot nyomott ajkára.

Amália erre megsértett szemérme büszkesége érzetében Ivánhoz fordult s felkiáltott:

— Hallja maga! . . . Aztán gyöngéden ráütött a legyezőjével. —

S nem telt bele egy hét és a földi közönségben cifra kis történetek jártak szájról szájra, — Amália alaposan kompromittálta magát Ivánnal.

IV.

Tévedne, aki e kaland okát Amáliánál könnyelműségében vagy erkölcsi elvei lazaságában keresné. A szép asszonynak mélyebb okai voltak.

Amália és Flóra egy intézetben nevelkedve, gyermekkori ismerősök valának. Kezdetben a két fiatal leány bizalmas barátságban élt egymással, de midőn az életbe kilépve mindkettőnek jellemé és egyénisége határozottabb fejlődésnek indult, Flóra igyekezett szabadulni barátnéjától, kit méltatlannak talált magához. Amália észrevette fokozatos meghidegülését. De egyrészt nem volt benne annyi büszkeség, hogy a viszonyt a maga részéről is megszakítsa, másrészt hízelt hűségének, Flórát, kit mindenki tisztelt és becsült, barátnőjének nevezhetni és így történt, hogy a gyöngédelekké, nemes kedélyű Flóra kénytelen volt eltérni, hogy Amália barátságával kérkedjék.

férő-kar javára „Lumpaczius vagabundus, vagy a három jó madár” című bohózat kerül színe; óhajtuk nagyobb közönség előtt, mint a melyben a női-kar jutalomjátéka a megrövidített, de még mindig rövidíthető „Hamlet” parodia előadásakor részesült.

— Mátvás király első kalandja. Eredeti színmű 3 felvonásban, írta Szigei József, holnapután adatik először nyári színházunkban. A dalok, melyeket a fővárosi kritika kétszeresen elítelt, t. i. mert rosszak és mert nem a darabba valók és így nem hogy előnyére, de roppant hátrányára voltak a különben elmésen szőtt színműnek — nálunk ezuttal végképp kihagyták. Hajlandók vagyunk hinni — a pesti lapok után kombinálva — hogy nálunk sokkal jobban fog tetszeni az oktalán czikornyáktól így megmentett darab, mint a budapesti színpadon. Annnyival inkább, mert a kiosztás (Zulejka=Boér Emma, Jekla=E. Kovács Gyuláné. Mátvás=E. Kovács Gyula, Szekerczés=Kassai, Szilágyi=Szenigörög, Lábatlan=Mátrai, Endre=Krasznai.) minden jót enged remélünk. Minél szebb sikert és minél több közönséget!

— Gróf Eszterházy Kálmán a kolozsvári lövészegylet elnöke, a szebeni lövészegyletnek vasárnap tartott erdei mulatságán részt vett. A N.-Szebenbe vasárnap reggel megérkezett gr. Eszterházy Kálmán az indóházánál a lövészegylet képviselői Albrecht és Kiombholz fogadták és üdvözölték s a városba s onnan a „Junge Wald”-ba kísérték. A szívesen látott vendéget az indóházánál Conrád Mór századnagyi ispán is nagyon szívélyesen és barátságosan üdvözölte, ki a gróftól szintén a városba kísért. A löhelyen Ottó Sámuel főlövész-mester köszöntötte a testvéregylet elnökét, melyre a gróf előbb magyar aztán német nyelven válaszolt, azon őszinte kívánságának adván kifejezést, hogy a két egylet közt levő testvériség és barátság hová tovább mind tartósabb legyen. Délután 3 órakor a szabadban társas ebéd volt, mely alatt a városi zenekar játszott. Az első poharat Ottó Sámuel főlövész-mester üritette ő felségére; a másodikat Zachariás lövészkirály Károly János főherceg ő felségére, mint az egylet pártfogójára; a harmadikat Conrád Mór comes, a jelenvolt vendégre, a kolozsvári testvéregylet elnökére, gróf Eszterházy Kálmánra; gr. Eszterházy humorteljes beszédében a szebeni polgári lövészegyletét éllette. Felköszöntötte még Alberth Adolf a kolozsvári lövészegyletet, Jahoda gr. Eszterházy Kálmánt Schochterus a magyarországon lakó népek testvériség egyetértését stb. Az ebéd alatt felolvasott a kolozsvári lövészegyletnek üdvözlő listáirata, mely „hoch” kiáltásokkal fogadtott. Az ebéd után a lövéstet tovább folyt, s jelenvolt közönség tánczra kerekedett. Egyáltalában a szebeni lövészegylet minden lehető elkövetet, hogy vendégeinek minden tekintetben élvezetes napot szerzen.

— Érdekes és jellemző levél. Fratvelli urtól Kovács János tanár a mult héten egy levelezési lapot kapott, melyen magyarul írva csak ennyi volt: János apostolnak 3-ik levele

E barátság álarca alatt azonban Amália azon legyőzhetetlen ellenszenvvel viseltett Flóra iránt, melyet alsóbb rendű lelkek éreznek a magoknál feljebb állók iránt. Ehhez járult, hogy Flóra egyszer még leánykorában — minden önértéke nélkül — elhódította Amáliának egy udvarlóját, ki ezt nem saját gyöngéinek, hanem barátnéja kacérságának tulajdonította, s ettől fogva az ellenszenvhez irigység és bosszúvágy is járult.

Amália már régóta készült visszaadni a tromfot, azaz bosszúból Flórának egy udvarlóját csábítani el. Sokáig nem volt rá alkalm. Flóra megvalogatta ismerőseit s nem egy könnyen engedett valakit magához közelíteni. Férjhez ment s özvegy lett, de hire tiszta volt, senki sem merte rágalmozni, s Amália már kétségbeesett a bosszúállás lehetősége felett, midőn Iván ismerkedett meg Flórával, mire a „barátnak” csakhamar meg voltak róla győződve, hogy „van köztök valami”. Amália két hónap alatt kétszer volt barátnéjánál s Ivánt mindannyiszor ott találta; nem kételkedett tehát benne, hogy Iván érdeklő Flórát, vagyis, miután ő az „érdeklődést” másképp nem tudta magának képzelni, hogy Iván kedvese Flórának.

Ez megmagyarázza, hogy midőn a fürdőből visszatért Pestre, legelőször is „kedves barátnéját” kereste föl. Flóra nem nagyon épült e látogatáson, de feszélytelen udvariassággal fogadta őt. Kezdetben a társalgás kissé döcögösen ment. Amália zavarban látszott lenni, ami különben nem volt szokása, s zavarra és elfoglaltsága annyira nem akart szűnni, hogy Flóra végre kénytelen volt okát tudakolni. Amália csak ezt várta.

— Oh kedvesem! bíáltott föl elpirulva, — a szép asszony pirulni is tudott, ha akart — csakugyan nem tudom megállni, hogy el ne mondjam. Ugy nyomja valami a szívemet s ki előtt önthetném azt ki, ha nem előttem, legkedvesebb barátném előtt? Te nem fogsz elítélni, te meg fogsz érteni, és nemde, osztani fogod boldogságomat!

(Folyt. köv.)

13 és 14 vers. Kissé meglepő volt Ráfordi nevezett helyre, hol ez van: Sok dolgok irhatnék, de nem akarok téná és pennával írni tenéked. Remélem pedig, hogy hamar meglátalak, ged s szemtől szembe szölünk.

— Gecencze községében (Háromskén) a napokban egy régi csűr helyén a hajdonos kapáláskor kapája csőrrenése utpénzt sejtővén, keresgélni kezdett és talált, mint egy 100 drb — a mi ezeit tallérainknál sokkal nagyobb pénzeket, melyek valószínűleg edénybe voltak lerakva, de a mely szétmúl s a pénzek élre állítva egymás mellett sérte lenül maradtak. A kapás asszony hűségese összeszedvén őket, sietett a patakra, lemos az idő viszontagságai által rárakodott szenny. Ezen műtét alatt min len arra menő gyermekek, boldognak, boldogtalanunk játék-sza adott hol egy, hol két darabot s a megmaradt részt K.-Vásárhelyre vitte elárúsítás végi. Szerencsére a véletlen egy pár megmaradt darabot tekintetes Bodor Zsigmond ur ismlátogató időzött — s ők felfogván annak beérték, egy darabot Romer Floris Ferar, congressusi főtitkár ur, egy másikat megkolozsvári muzeum kezébe juttattak. E egyik oldalán látható egy szép férfiarczkép, rostyán-koszorúval fején s lecsüngő göndör főkkel. Ezen lap egyik szélén ezen régi görírásv olvasható: Heraklion; s az arczkép alDazion. A másik lapon egy mythologiai tenség, egyik kezében gabnafűz, másikb fűtykös.

— Űgyes család. A „N. Hírlap” írja: Még Miksa császár uralkodása alatt Mexcóban egy Marapolide Yana nevű közembvitézség által annyira kitüntette magát, hó rövid idő alatt őrnagygyá léptettetett el. császár halála után Marapolide Yana Marslebe utazott, hol azonban tetemes sikksztádmia 5 évi várfogságra ítelttett. Büntetésnek első hetében sikerült azonban már megszöknie s ekkor Turkestanba ment, hol aganiszták elleni háboruban ismét kitüntvitése által, s csakhamar, Abraham nevű albey-nek nevezetett ki. Az ottani életet azonban nem kedvelhetvén meg, tömördek adág hátrahagyásával, Európába szökött. Így érkezt Kolozsvárra, s itt Mihály Győző név at annyira népszerűvé lett, hogy nemsokára le ségi jegyzővé választott meg. A jó kolozsváriak a feletti örömlükben, hogy ily lágláltott és tapasztalt embert nyerhettek ag ügyek védőjül, feltétlen hitelt nyújtottak neki. Nemsokára azonban a legtekintélyesebb leggazdagabb családok neveire váltókat haisított, s midőn hitelezőitől már egy percnyugta sem volt, kapta magát, kerekelt előtt, s dacára annak hogy körözötték, 1870-en Budapestre jött. Itt tudomására jutván, hogy a israi allegyzői állomás üresedésben van, folyamodott érte, s el is nyerte. E napoln végre meghalt az israi főjegyző, s Marali de Yana ur ismét elég szerencsés volt enlást is elnyerhetni. Erel azonban befektetést ályafutását. A pestvidéki törvényszékhez ugutis e napokban egy névtelen levél érkezett, mely felfedezte, hogy az israi jegyző tulajonképen senki más mint Mihály Gy. ki Kolozvárról megszökött. A vizsgálat azonnal meidittatott ellene, s miután személyazonosagkonstatáltatott, a hűvörsre tetetett, s jelenag is ott siratja fényes és kalandokban gaag multját.

— A kolozavári ács-kőműveskőfaragó ipartársulat alapszabályainak 61. sz. a kelt m. kir. ministeri jóváhagyás megerősítési záradékkal ellátása után mekulván, minden e társulatot érdeklő közle-nyek annak elnökségéhez Böhm Jánoshoz (Kandia utca 5. sz.) utasítandók.

— Az egyetemi ifjuság által 1875. hó 23-án az „egyetemi kör” javára rendezett nyári táncmulatság alkalmával bevétel: 279 frt 50 kr, felülfizetéséből: 279 frt 60 kr, összesen 372 fr 10 kr volt; ebből a kiadások fedezése után a „kör” jára tiszta jövedelem gyanánt 122 fr 72 kr lett. A felülfizetések következők voltak: Peter Károly 1 frt, Schilling Jánosné 2 frt, Plósz Sándor 2 frt, Dr. Maizner János 2 frt, Felmeri Lajos 2 fr, Dr. Kánitz Ágost 2 fr, 50 kr, Dr. Abt Antal 3 fr 50 kr, Krausz Béla 1 frt, Dr. Lencsö Ferencz 50 kr, Károly Lajos 50 kr, Hangelstein József 50 kr, Gergely 4 frt, Gidófalvi Lászlóné 50 kr, K. Biasini Domokos 5 frt, Kónya Rude 50 kr, Szilágyi Gyula 1 frt, Schilling Rudólf 50 fr 50 kr, Szász Béla 3 frt, Tollas Károly 50 kr, Debreczeni József 50 kr, Bokros Elek 2 fr, Dr. Fleischer Antal 3 fr 50 kr, Rais Alfréd 50 kr, Benedek Sándor 2 fr, Berde László 2 fr, Dr. Concha Győző 5 fr, Ladányi László 5 fr, Sándor Kálmán 1 fr, Bartha János 5 fr, Dr. Koch Antal 5 fr, Dr. Szilasi Gyula 2 fr, Dr. Feuer Nathaniel 3 fr, Dr. Molnár Béla 10 fr, Dr. Meltz Hugó 5 fr, Br. Sándor Kálmán 5 frt, Fogadják a nemes szívet felültek az egyetemi ifjuság hálás köszönetével.

Kolozsvár, 1875. júl. 11-én. Hankó Vilmos
biz. pénztárnok.

— **Haroz béke idejében.** Folyó hó 11-én este 8 órakor összehívás volt N. Szepesben a Burgergassában a vadászok és a Mecklenburg-Strelitz seregre katonái között. Félórát tartott a heves harcz, melynek két hehezen sebesült áldozata lett.

— **Közzétevés nyilvánítt.** Alólt redves kötelezettséget teljesít, és midőn egy a nagam. mint a velem volt számos egyetemi oghallgató nevében a nyilvánosság terén is közzétevés mondok általában mindazoknak, a kik iránjukban, a bányajogviszonyok alaposabb tanulmányozása céljából legközelebből tett gyakorlati kirándulás alkalmával szíveskedést és előzetes engedélyt tanúsítottak. Különösen köszönet mondok a magyar keleti és első erdélyi vasut igazgatóságának az engedélyezett utazási árkedvezményekért s nem különben Kovács Elek Gy. Fehérvár városi főkapitány és Szűcs Károly zalathnai kir. erdősz. uraknak, a Gy. Fehérvár-Zalathna és Abruabánya között használt fuvarszekerek gyors és jutányos előállításának elősegítéséért. Legkiválteppen fogadják hálás köszönetünket Kremánitzky Jakab vespataki bányatiszt és Veress József petrosényi bányanagy urak, a készségesen adott szakértői felvilágosításokért, valamint azon lekötelező szíveskedésükért és előzetes engedélyükért, a mely által tanulságos utazásunkat kellemessé és felelhetetlenné is tették. Nyerjenek kárpótlást mindazokért, a miket irányunkban tenni szívesek voltak azon tudatban, hogy a vezetőségük alatt álló bányák borzalmas üregeiből némi kincset az ott járt magyar ifjúság is hozott napszíre magával; nem ugyan aranyban vagy más ércben, hanem a mi becsesebb: tudományban és ismeretben. Dr. Kolozsvári Sándor, kir. egy. tanár.

— **Törse Kálmán,** a „Hon” ismert munkatársa, nagyobb műven dolgozik, melyben a szabadságharczban részt vett férfiak fölött kimondott törvényszéki ítéletek lesznek összegyűjtve. Sok új és érdekes adat gyűjteménye lesz ez, s hogy még több adatot tehessen ismertté, kíváncsok volna, ha azok, kik ilyenekkel rendelkeznek, a szerző használatára bocsátanák.

— **Féltékenység.** X. fiatal ügyvéd és csinos neje együtt beszélgettek. — Mit gondolsz édesem, mégis csak legjobb lesz, ha hivatalát vállalom. — Nem bánom, megajegyzí csinos asszony, csak valahogy vizsgáló bíróvá ne nevezzenek ki. — Mért édesem? — A törvényszék elő nem egyszer szép fiatal nők kerülnek, az az újságokban mindig azt olvasom, hogy vádlott nő „átadott a vizsgáló bírónak.”

— **A jégeső** országszerte óriási károkat okozott, különösen a szőlőkben és a tengeri földekben. Nem kevesebb mint százuegyvennégy oly helységben okozott újlag károkat, a hol a termés egészen vagy részben biztosított volt.

— **Szomorú történet.** Egy berlini kereskedőház főkönyvivője három év előtt házasságot kötött. Egy gyönyörű és jó házból való gazdag leányt vett el. Együttéltek első éve a legnagyobb boldogság között folyt le, egyszerre azonban a férj megvakult. Hosszu ideig volt kénytelen az ágyat őrizni, végre azonban felépült, de személynélét nem nyerte vissza. Szorgalma és becsületessége által annyira megnyerte főnökei becsülését, hogy ezek a szerencsétlenség után sem bocsátották őt el üzletükből. Minden reggel neje kísérte el őt oda, ott azután fölolvasták neki az érkezett leveleket, s ő egy irónak mondatolta a reájok adandó választ. Az üzlet bezárásakor egy szolgakísérte őt egyet háza kapujáig, honnan azután egyedül tapogatózkodott föl a lépcsőn lakásáig. Így történt ez a mult szombaton is. Felérván a lépcsőn, csemetgett, de neje, ki máskor lépéséről is megismerte őt, az alkalommal nem nyitotta ki az ajtót. Ekkor emberfölötti erővel berugta azt, s kétségbeesve tapogatózkodott a szobákban. Kiáltásaira nem kapott feleletet. Végre neje ágyához ért, s ott egy kétségbeesett sikolyal, annak megdermedt hullájára rogyott. A kiáltásra elősi-tett házbeliek két holttestet találtak. A nő meg-unván kiállott szenvédeit, s minden reményét elvesztve egy sebb jövő iránt, kétségbeesve, 19 éves korában cyanálalval megmérgezte magát, a férjnek pedig, e fölötti bánatában szíve szakadt meg.

— **Rendkívüli álmokorság.** A Berlin melletti potsdami helységi kórházban dr. Virchow a nagyírú tanár egy álmokóros betegét gyógykezelt, ki már 15 nap óta a legmélyebb álomba van merülve. A beteg semmiféle hívással, zajjal, de még mesterséges szerekkel sem ébreszthető fel. Erős villanyfolyamok is csak rángatózást idéznek elő idegeiben. Az álmokóros a 3-ik porosz dicsőds ezredhez tartozik. Kaucsok cső segítségével táplálják. Hasonló eset fordult elő Pozsonyban néhány éve elzött.

— **Fontos lelet.** Pompejiben július 3-án számos megszenesedett viaszábról (pugil-

lari) találtak irásokkal. Az ásatások vezetője Fiorelli azonnal Pompejibe sietett, hol még több viasz-tábla föld alatt van, hogy azok ki-ásatása iránt utasításokat adjon. Az ily viasz-táblák fölötté ritkák. Nálunk Erdélyben talál-tak többet, melyeket Massman ismertett, és a nemzeti muzeumban láthatók.

— **A biharvármegyei** orvos, gyógy-szerész és termé. zettudományi egyet. Barlang-hy V. Adorján szerkesztése alatt havonként kétszer megjelenő lapot ad ki, melynek első száma e hóban jelent meg s szerkesztőségünkhöz is beküldetett. Ez első szám után itélve a közöny igen tartalmasnak ígérkezik s szép jövőre lehet kilátása. A lapot egyleti tagok az évdi-j fejében kapják, nem egyletek egy évre 4 fttal előfizethetnek rá.

— **Menyibe kerül** a francia pap-ság. A „Siécle”-hozza a következőket: „Az 1876-ki költségvetési bizottság 53.727.995 frankot javasol megállapítani a jövő 9vi culturiadásokra. E kiadások legnagyobb része tudvalevőleg a kath. papság fizetésére és a kath. templomok fenntartására esik. A párisi érseknek egyenként 20,000, a püspököknek 15,000 frank évi fizetésük van. Emez állami fizetésekhez járulnak még különböző címeken (utazások, berendezések stb.) pótlékok is. E dus fizetésekkel ellentétben a budgetbe 20,000 olyan papi állomás aan felvéve melyek után egyenként csak 900 frank évi fizetés jár. 1876-ban be egyházközségek papi előjáróinak fizetési 39.607,000 frankot fogtak kitenni; csak 400,00 frankot fogtak kitenni; csak 400,000 frankkal kevesebbet, mint a háború előtt, noha az 1871-iki hódítás által 20 vicariatus, 109 plébánia és 1141 főkegyház szakítottat el Franciaországtól. Hogyan van mégis, hogy ily jelentékeny személylapadásra nem következett a kiadások is nagyobb apasztása? Ez a loudrsinál közel fogható csoda a főkegyházak és vicariatusok folytonos szaporításában leli magyarázatát. A „Siécle” megjegyzi, hogy a papság a jelzett állami fizetések és pótlékok mellett még számos jövedelmei forrással bír, ilyen a stolidij, az egyházközségi vagyon haszonélvezése, ingyen lakás stb. Az egyházi fakró vagyont 300 millióra becsüli, az ingóságok pedig (részvény, obligató) oly mesés összeget tesz tesz ki, hogy nem is meri ki írni.

— **A „Vasárnapi Ujság”** július 11-diki száma következő tartalommal jelent meg: V. Ferdinand és Mária Anna (a királyi pár 1831 évjárczékeivel). — „Göthe dalaiból” Szász Károlytól. — „Laptye de Kapre.” (Beszély, Varga Jánostól). — Prága (képsportozattal). A vizár rombolásai Budán (7 kép). — A muzeumokról. (Pulszky Ferencz cikkek). — A „rejtjelmes sziget.” (Verne regénye képekkel). — A szegedi Tiszaparton. Alföldi rajz. Borostyánról. — „Önismeret” (Széchenyi könyvből). — A hét-ről. — Megválasztott képviselők. — Irodalom és művészet, közintézetek, mi ujság, sakkrovat stb. rendes rovatok.

A szerkesztő postája.

— P. D. urnak K. . . en. Az említett képviselőnek pártolása nem lehet olyan vād, mely ellen magát bárkinek is igazolni szükséges volna

— K. I. urnak Sz. Udvarhelyt. A halottakról csak jót vagy semmit.

A „KELET” magán-távirata.

Feladott Buda Pesten július 13. 10. ó. 35 p. d. e.
Érkezett, július 13. 11. ó. 20 p. d. u.

Országunk minden részéből nagy károkat okozó viharokat jelentenek.

Lendvay Márton tegnapi Füreden meghalt; holttestét felhozzák s holnap temetik.

CSARNOK.

Az állás és életmód.

(Vége)

Annál sem volt egy-egy rosszabb ötlet, hogy a tudományokat is gyári módra munkafelosztás szerint kelljen művelni, s négy szak-ra osztai. Ezáltal azt érték el, hogy ha nyertek tartalmasságban, másrésztől előállott az a több mint nevétséges állapot, hogy elfeledkeztek a tudományok összeköttetéséről, és szelleméről s mindenki elzárkózott a maga szakkörébe s még ott is egyetlen-egy kamarácskába.

Igy aztán sok egyházbog-tanuló nem sokat törődött a romai joggal, a romanista viszont saját nemzete jogaival s a nemzeti publicista minden egyebet mellőzött.

A minden tudományok tudománya, a philosophia a legelső helyre szorult, mert a bibliát, a corpus jurist és a medicinát nem tudta pótolni. Mert hogy is nyithassák meg a bölcsészek a mennyek kapuját? hogy teremthesenek jogot ott, a hol jogtalanság uralkodik? Hogy adhasanak egészséget és hosszú életet azoknak, kik mindent elkövettek, hogy magokate kettőtől megfosszák? . . .

Lichtenberg három főállást különböztet meg: ora et labora, ora et non labora, aqua

ora neque labora az az: a kik imádkoznak és dolgoznak, a kik imádkoznak és nem dolgoznak és a kik se nem imádkoznak se nem dolgoznak, mely utóbbihoz még annyi et caeterát lehet tenni, a mennyit akarunk.

Sok tudós oly elfoglalt, hogy a maga szakmáját teszi a legfőbbnek s örökösön azon levagol mint nádparipán, s így sokszor a leg-egyenesebb botot is görbének nézi. A mathematicus a metaphysicust oly embernek nevezi, ki semmit sem tud, bizonyosan, a természet-bölcsész neveti a moralistát, kinek az ember fontosabb az állatok minden többi osztályánál, növényeknél, köveknél; s a mag hiubb költő mindezekre megvetőleg néz le, mint a kik prózában kinlődnak e s hátra.

Mily fenségből néz alá a hajós tiszt a szárazsi tisztre, valamint itt a lovas a gyalogosra s miként emelkedik mindezek felébe a genie- karból való vagy a tűzér! Éppen ilyen formán tartják holmi inasok a gyakran sokkal hasznosabb és sokkal többet kinlódó iskolatánítókat merő függőlekeknek, mint az orvosok a sokszor szükségesebb sebészt. És aztán ki venné rossz néven, ha a földművelő, ki a mezei gazdában valami tisztá, becsületes keresetet fog fel, magát a termelő osztályban sokkal fontosabbnak tartja, minden dologtalan fogyasztónál? Én részemről nem!

Időnkben ezen osztályok mindinkább közelednek egymáshoz, s dicséretünk kell őket, ha visszapillantunk a korra, midőn az akta-lovagok az irodahúszárokkal összetűntek s ezek ismét a Pegazus lovagjaival.

Meg lehet elégednünk, hogy a mi időnkben a durva kasztkülönbség legalább a nevétséges: a finomabb különbség hadd maradjon mindaddig, míg keleti nyomását nem érezzük. A polgárt többé nem szőlítják a magának megkülönböztetésül a nemest illető öntől s a minden megkülönböztetések legnevétségesebbike, a vallási különbség, vagy a formaszertől való düh és gyűlölség, mely magok is kereszt-tűn secták közt is uralkodott, már eltűnt, talán a szabadság üressége nem ismert szolgálatai következtében.

Ha az udvarnyárlakába vonul, nem mondják többé: egy ember sem maradt a városban s ha egy ismeretlen polgár-osztálybeli lép a páholyba vagy társaságba, a hölgyek nem susogják: C'est un homme de rein! (ime egy nem ember, vagy senki ember). Ugy-szintén kevesedik a született ministerek, generalisok, udvari- és kamara- tanácsosok száma. Ma már olykor éppen az állások tulságos vegyülése ellen lehetne panasz, a mi az erkölcsök egyszerűségének, a zsebek s a családi érényeknek nem kis kárára van, és sokszor még egyebekre is vezet.

Megelőzjük még azt az állást, mely igen sok tagot számlál s többnyire a koldusok és gazdagok közt található fel, mely valóban a legszelebb körre volna képes terjedni, ha a polgári rend nem akadályozná; s ez a semmit tevők osztálya.

Az élet első és utolsó napja mindenkit meggyőzhet arról, hogy egy atya gyermekei és testvérek vagyunk.

Wéber „Demokritos”-ából

L.—1.

KÖZGAZDASÁG

Aratás Kolozs-Monostoron.

Jelenleg, midőn minden gazdának figyelme, az aratás és az azok körüli mozgalmakra van irányulva, azt hiszem nem lesz épen érdektelen, ha egy pár sorban megemléskszem a kolozs-monostori, m. kir. gazdasági tanintézet gazdaságában, f. évi július hó 8-án és 9-én végbe-ment aratási munkálatokról.

A kolozs-monostori gazdasági tanintézet ugy ez évben mint azt a mult évben is tette, aratását géppel szándékozott végezni. Aratási munkálatát meg is kezdette, f. július hó 8-án d. u. 3 órakor, minákté arató gépet munkába állítván. Az intézet gazdaságában a Sámuelson-féle arató gép van használatban. Mielőtt azonban az aratás lefolyását és eredményét, valamint a fennemlített arató gépet ismertetésem, legyen szabad bárha röviden az arató gépeknek történetéről és azon kíváncsokról, melyeket egy jó arató géptől megvárunk, megemlékeznem.

Az első adatot, mely az arató gépekről szól, Palladius és Plinius romai íróktól nyerjük, kik közül első többek közt ezt mondja: „Gadiában az aratást a sarlózásnál könnyebb módon végzik, s egy ökor segítségével, s egy nap alatt igen nagy területet képesek learatni. Ennek kiviteléhez, egy kétkerekű állványon nyugvó teknő alakú láda szükséges; melynek felső része széles, míg alsó része összehúzúl, s melynek mellől dőcskájá alább áll inint a másik három. Ezen utóbbiakra vannak erősítve a hegyes, éles és hegyőken kissé felhajtott kés-pengék sorai, melyek a gabona kalászok levágására szolgálnak. A befogó készülék a kés-ekkel ellenkező irányban van alkalmazva, tehát a gép hátulján ugy, hogy az igrs állat mely alkalmazva van, az egész készüléket mintegy maga-

előtt tolja. Így a gép mint egy szembe tolatván a gabona szálaival, azok kalászái érintkezésbe jönnek a kés pengékkel, melyek által levágnak, s egybe hullanak a fölőgásokra alkajmazott ládába. Az igrs baromnak csak mérsékelt lépésben kell mennie. A kis pengék állíthatók, hivatalom szerint alább vagy fölebb. Ezen eszközzel igen gyorsan nagy területet lehet learatni, ha azzal a levágandó területen többször le s fel megyünk. Megjegyzendő, hogy ezek csak sima földön és oly vidékeken használható előnyösen, hol a szalma nem vágódik le, hanem a gabona kalászáinak levágása után a tartó lelegetetik.”

Ezen időtől a közel mult s századig meg lehetős nagy ugrás van, s mégis, az a közt levő időszakból semmi adatunk sincs, mely ily nemű gépekről tenne említést. A közelmúlt századnak más-odik felében az 1799-ben. J. Boyce nyerte az első szabadalmat, kit J. James Smith követett 1807-ben, ki azonban hasznos kísérletek után csak 1815-ben lépett gépeivel a világ elé. Utánna következtek 1822-ben Henry Ogle és 1828-ban J. Bell. Az újabb időben ily nemű gépeket, különféle alapelvekre fektetvén a súlyt, többen készítették, mint például, a híres amerikai gépész Mac Cornik, s ugyancsak Johnsthor, a francia Cour-nir, az angolok közül pedig, Wood és Sámuelson s többen.

Az arató gépeket külső szerkezetükre nézve, két főosztályba sorozhatjuk, ugyanis, egykerekűre és kétkerekűekre.

Nem említem itt fel azon megkülönböztetést, mely egy időben fennállott, és ömlerakó és nem ömlerakónak nevezetett, mivel előbbiek a használatból már teljesen kimaradtak.

Csaknem egy gép sem bir oly nagy becs-sel a gazdára nézve, mint az arató gép. Az aratás végzőjé az egész termelésnek: ez van hivatva arra, hogy megkoronázza a gazda éven át tett munkájának fáradsalmait, mely csak ugy történhetik, ha aratásunkat jól és biztosan tudjuk végezni. Egy munkánál sem követel oly nagy gyorsaságot az időjárás mint az aratás-nál, ugyszólvá egy munka sem éri annyira a munkás viszonyok befolyását, mint az aratás. Ott, hol munkás erőben hiány van, vagy pedig, hol a durva nép mely az év más szakai-ban télenül hever, fölhasználván az alig pár hétre terjedő aratási időnt, a gazdát felette magas munkabérral szorítja. egy pár hét alatt igrkezevén kikeresni egész élelmét, ott a gazda áldott termés mellett is biztosan nézhet a veszteség, biztosan nézhet a nyomor elő. Ily viszony állott fenn Amerikában is s ez volt rugója azon nagyművű működésnek, melyet az aratógépek tökélyesítésével szemben kifejtett.

Az aratógépek azonban mind e körülményektől mintegy függetlenül teszi a gazdát, mivel gyors munkája által, rövid ideig tartó alkalmas idő alatt is nagy területek learatását képes elvégezni, s a mellett a munkás kezében való nagyszámú szükségletet megkevesebiti. Különben nincs itt helye az aratógépeknek előnyeit említeni fel; hisz eléggé szolt azok mellett gyors elterjedésük s azon nagyművű verseny, melyet a gépészek egymás között folytattak

Ezen nagy versenynek eredménye az lett, hogy arató gépeink már csaknem a legnagyobb tökélyt érték el; s jelenleg a gépészek figyelme nem is új systemek felállítására, hanem a gépeknek minél nagyobb könnyűségére és tartósságára van irányulva.

Egy jó aratógéptől megkívánjuk, hogy 1) jól és biztosan vágjon. 2) a szemet ne verje, 3) könnyen legyen állítható, bármely kíváncsok tarló magosságra, 4) a levagott gabonát markokba rakja, 5) ne torlodjon, 6) a kiindulás-nál azonnal vágjon, azaz ne kellessen a metsző készülék előbb mozgásba hozni, mielőtt az valóban vágna. 7) alkalmatlan körülmények közt is, azokhoz arányosított munkát teljesítsen, — nem értvén itt oly körülményeket, melyek a gép használatát teljesen lehetetlenné teszik; — 8) a talajnak közönségesebb egyenetlenségei járásában és munkájában ne akadályozzák, 9) kevés kezelőt kívánjon. 10) Sokat végezzen, minden körülmények között többet, mint ugyanazon körülmény mellett sarlóval végezhetni; 11) járása legyen könnyed és biztos, 12) vezetése és kezelése ne legyen nehézkes, hanem könnyen megérthető, 13) és végre, legyen solidan készített.

Ez röviden az arató gépeknek története és azon kíváncsok, melyeket töltük megvárunk; most pedig áttérünk a Sámuelson-féle aratógép ismertetésére, mivel mint már említettem, a gazdasági tanintézetben ez van használatban.

A Sámuelson-féle aratógép az egy kerekűkre tartozik.

A járó-kerekűk szilárdan összeköttetésben levő fogaskerek végzi az erő átvitelt, mely fogaskerek hajtókerek nével is nevezetik. A hajtó-kerek azért egy vízszintes tengely ellenkező végén egy nagyobb homlok-kerek van, mely a vágó illetőleg metsző készülék és a függőleges tengelyen álló matolla mozgását idézi elő. A matolla négy állítható vitorlából áll, melyek közül kettő sima és a gabonának mint-

egy a géphez való odasimulását eszközli, kettő pedig gereblye fogakkal ellátott és a markoknak lerakására van hivatva.

A metsző készülékhez való közvetítés végett az erő egy kup-kerek veszi át, melynek vízszintes tengelyén derék-szög alatt működik egy sima homlok-kerek, — melyet némely gépeknél egy emeltyű helyettesít — s melynek egyik szélére van egy mozogható tengely által erősítve a járó tengely, melynek másik vége villa szerűleg szétváglik, mely két villa ág közé van a kés sin egy mozogható tengely által erősítve. A kés sin, az újjas gerendák végzi ide-oda mozgását, mely újjas gerendán négy tartó-heveder van alkalmazva, a kés sinnek biztosabb járást kölcsönözvő.

A kés sin egy 4 és fél láb hosszú keskeny vas lemez, melyre az egyesszámu három szög alakú és élőkön sarló módjára recézelt kis pengék vannak két csavar segélyével erősítve. A fogas gerenda fogán körülbelül egy hüvelykkel hosszabbak, mint a kés pengék s hivatásuk a gabonát kisebb csomagokba szét osztani s ugy adni át a késnek. A matolla egy görbe felületű kör-pályán mozog, mely görbe felület idezi elő a vitorlák hullámzó járását. A tarló magosság szabályozását egy végtelen csavar, a rudnak állását pedig egy emeltyű végzi. A gépnek munkába állítását és annak becsüztetését egy a járó tengelyre végén levő fogas hüvely végzi, mely hüvely henger-rugóval van ellátva.

A terület melynek learatását kellett a gépeknek végezni 12 cast. hold, a gabonamező közönséges öszi rois volt.

Első napon, azaz júl. 8-án délután a munka tartama 3 óra volt, mely idő alatt mindkét gép folytonosan dolgozott. Egyiknél az igrs erő 4 ökor, a másiknál két ló képezte. Mindenképpnél alkalmazva volt egy cseléd az igrs állatok hajtására a két első éves növény-dék, kik felváltva a gép után jártak azt mintegy felügyelendő. A két gép után dolgozott 36 munkás.

A második napon ugyanily munkaerő alkalmazása mellett dolgozott mindkét gép 9 órát, tehát a két nap összesen 12 órát, mely után is az egész terület le lett aratva.

A munka eredménye, melyet a két gép végezett, a következő:

Az összes területről lekerült gabona mennyiség kitesz 403, 15 kévés keresztet, melyből az utak készítése alkalmával 36 kereszt kézzel lett levágva s így a gépnek maradt 367 kereszt

A 367 kereszt levágás igénybe vette a két gépet 12 órai munkáját s így óránként a két gépre jut 30.5 kereszt 1 és $\frac{3}{12}$ kévé. Az egész terület nagysága 12 hold s így a holdankénti termés 33.5 kereszt 1 és $\frac{3}{12}$ kévé.

A munkásoknak számára nézve pedig azt említem fel, hogy a két gép után a legnagyobb munka erő kifejtése mellett sem volt képes a levagott gabonát azonnal kévébe kö-tözni.

A gépeknek működése általában a legnagyobb megelégedést vítvák ki egy a gyorsaság, mint pedig a munkának tiszta végrehajtása miatt.

Nem tartom feleslegesnek megemlíteni, azon szerződést is, mely a munkásokkal szemben fennáll.

A munkások ugyanis tartoznak, az intézetnek minden szalmás gabonájának learatását dolgozni, akár géppel akár kézzel végez-tetik is az.

S ezért kap egy ember naponta 1 és fél font turót, fél font szalonát, hetenként egy fél font sőt, 1 és fél kupa pálinkát fél kéva rozs lisztet. Azonkívül kapják összesen a levagott gabonának tizedét.

Kolozs-Monostor.

— Csulak Dániel,
III-ad éves gazdász.

Feladv. szerkesztő: Békésy Károly.

Nyíltér.

Érdekes

id. Hekcher Samunak Hamburgból a mai számunkban megjelent **szerecske hirdetése.** E ház a nvert összegek pontos és hallgatag kifizetése által helyitt és a vidéken, oly jó hírnevet szerzett magának, hogy mai hirdetésére e helyen is mindenkit figyelemztetünk.

Szerdán július 13-án nagy előadás
uj műsorozattal,
a magash műveltség, földiművés, költőitáncz,
erőműtan ballet és némajáték-ból.

Záróadékal:

A „czigányok a bakony-erdőben”

Nagy bohózi némajáték tánczcal, menetekkel és bonvolulat kitalálásokkal, előadva az egész társulat által 12 lóval, bengáliai tűzfénnyel világítva.

Pénteken júl. 14-én nagy dísz- és jutalomjáték, Fillis, angol művész-család javára.

Pályázati hirdetmény?

Ns. Kolozs megye moosi járásához tartozó magyar-palatkai és pusztakamarási körjegyzőségek üresedésbe jöven, — azokra külön-külön pályázat hirdetetik. A m. palatkai körhöz, M.-Palatka székhelyvel, M. Légen, M.-Pete- és Kátóna községek; a p.-kamarásihoz, P. Kamarás-székhelyvel, M.-Szombattelke, Nosoly, Nagy-Sármás és Kiss-Sármás községei tartozván, körönként 500 frt évi fizetéssel járok.

Pályázni kívánók felkérnek, hogy szabályszerű okmányokkal ellátott kérvényeiket folyó év július-hó 25-ig az alólírtakhoz nyújtsák be. — A választási napok, előbbire 1875 július-hava 26. utóbbira 1875 július 27-kén a körjegyzői székhelyen.

A moosi járás szolgabírója.
M.-Kályán, 1875. július 10 kén.

KOMIS LAJOS,
szolgabíró.

Sz. 379. Eln. 1875.

(304)

(3—3)

Hirdetmény.

A kolozsvári kir. törvényszék és a kolozsvári kir. járásbírósa; hivatali helyiségei fűtésére az 1876 dik év január 1-től azon év utolsó napjáig szükségeltető 36,6 köb méter (108 1/2 36" hosszú 6l) tűzifa szállítására ezennel az árlejtés közhírré tétetik.

Árlejtés helyéül a kolozsvári kir. törvényszéknek az ugynevezett kis vármegye hátfalú lévő hivatali helyisége (belső farskaszta 12 sz.) megtartási napjúl pedig folyó 1875-dik év augusztus-hó 26-ka délelőtti 9 órája tűzetik ki. A 3696 köb méter (108 1/2 36" hosszú 6l) tűzifa árának ki kialsítási ára 1184 forintba vagy is 3.41 köb méter (1 36" hosszú 6l) tűzifa ára 10 forint 92 krba alapítatik meg, melynek 10% az árlejtésnél részt venni akart vállalkozó által bántapenzül leteendő.

Zárt írásbeli ajánlatok az árlejtésre kitűzött óráig a kolozsvári királyi törvényszék elnökségénél elfogadhatók.

Az árlejtés alapját képező vállalati feltételek a hivatalos órákban a kolozsvári kir. törvényszék elnökségénél megtekinthetők.

A kir. törvényszék elnökségétől.

Kolozsvárt, 1875. július-hó 7-kén.

BIRÓ PÁL, elnök.

Sz. 2521. 1875.

(305)

(3—3)

Pályázati hirdetmény.

Ezen megyében a 900 frt. évi fizetéssel rendszerezett mérnöki állomás üresedésbe jöven, választás útján fog betölteni; felhívom tehát mindazon mérnököket, kik ezen állomást elvinni óhajtják: hogy az 1870 évi XLII. törvényczikk 67 §-ban foglalt feltételekhez alkalmazkodva pályázati szabályszerű kérelmeket folyó évi szeptember 1-éig multhatatlanul adják be.

Tordamegye alispánjától.

Torda, 1875. június 28 kán.

MIKSA ELEK, alispán.

Sz. 4545. — 1875.

(303)

(3—3)

Hirdetés.

Kolozsvármegye központi hivatalos helyiségeinek fűtésére szükségeltető 40 hosszú, vagy 80 rövid 6l tűzifa beszerzése végett folyó évi július 19-kén d. e. 9 órákor a megyeházánál árlejtés fog tartatni.

Az árlejtési feltételek a hivatalos órákban az aljegyzői hivatalban addig is megtekinthetők.

Kolozs megye alispánjától.

Kolozsvárt, 1875. június 8-kán.

GYARMATHY MIKLÓS,
alispán.

! IRODALMI UJDONSÁGOK !

Épen most jelent meg:

és Stein János erd. muzeum-egyleti könyvkereskedésében Kolozsvárt kapható:

* BLAHÁNÉ LEGKEDVELTEBB DALAI. *

1. A háromszéki leányokból:

„Maros vize folyik csendesen.”

2. A falu rosszából:

„Fogadásom tiltja szeretni” sat.

Énekhangra zongora kísérettel alkalmazta Erkel Gyula.

Ára 80 kr. Postán bérmentes megküldéssel 84 kr.

E dalok aként vannak zongorára alkalmazva, hogy azokat ének nélkül is elő lehet játszani, miután a dallamhangok a zongoraszóban is befoglaltatnak.

Az új adótörvények.

Tartalma:

1. Kereseti adó.
2. A belyegilletékek és díjak.
3. A bor- és husadóról.
4. A házadóról.
5. A nyilvános számadásra kötelező vállalatok és egyletek adójáról.
6. A cselédtartásért, tekeasztalokért, játék helyiségekért, kocsi- és lótar-tásért fizetendő adóról.
7. A vadász- és fegyveradó.
8. A bányaadó.
9. A tőke-kamat és jövedék adó.

Ára zsebkiadásban 50 kr.

Postán küldve 56 krajczár.

Temetési alapigék az Ó- és új testamentumból.

Összeszedette Kozma Mihály, szentgericzei unitárius pap és esperes; bővítette és sajtó alá rendezte Kozma Ferencz. Ára 1 forint.

A női jellemek Sophocles tragediáiban.

Tanulmány vázlat.

Felolvasta Szamosi János egyetemi tanár.

Ára 30 kr.

Üzleti hely változás!

Üzletem 14 év óta Kolozsvárt a bel-középutca végén, a mélyen tisztelt helyi és vidéki közönség előtt ösmere-tetve, az utóbbi 3 év alatt „Szentjános és Veiss” czégg alatt. Van szerencsém tudatni hogy én ez üzletet nevezett üzletársamnak (277) eladtam. En pedig (9—50)

egy nagyobb kiterjedésű vas- és fűszer üzletet egyedül nevem alatt egészen újjonon és most érkezett friss árukkal ellátva, a volt régi üzletem közvetlen szomszédságában a gróf Tho-roczkai háznál 51 szám alatt rendeztem be.

Kötelességemnek tartom a helyi és vidéki mélyen tisztelt vevőim-nek, eddigi pártfogásukért hálás köszönetemet mondani és kéni ezen bizalmukat, az újjonon nyitott üzletre is kiterjeszteni.

Minden igyekezetem arra lesz fordítva miszerént becses bizalmu-kat, pontos szolgálat és valódi jó árú jutányos áron adásáért jövőre is kiérdemlejem.

Mély tisztelettel:

szentjános FERENCZ.

Főnyeremény
esetl. 450.000 márká
új német
értékben

A
nyereményekért
kezeskedik
az állam

Szerencse-tudósítás.

Felhívás résztvételre a hamburgi állam-tól biztosított nagy pénz-kisorsolás

nyeremény-esélyeiben,

(307) a melyben (2—4)

8 millió 600,000 bir. márkát kell okvetlen nyerni.

E pénzkisorsolás nyereményei, a melynek törvényszerű csak 84,000 sorsjegye van, a következők: u. m. egy nyeremény esetleg 450,000 kü önösen 300 000, 150,000 80 000, 60 000 2-szer 40 000, 36,000, 6-szor 30 000, 21,000, 2-szer 18 000, 11-szer 15 000 2-szer 12,000, 17-szer 10 000, 4-szer 8000 és 6000 69-szer 5000 és 4000, 263-szor 3000 és 2000, 436-szor 1600, 1500, 1200 és 1000, 1498-szor 600 és 300, 160-szor 240, 200, 180 28300-szor 142, 2975-szor 140, 122 és 120, 9750-szor 94, 80, 66 és 38 bir. márká, a melyek kevés hó alatt 6 osztályban bizonyosan el fognak dőlni.

Az első nyeremény-húzás hivatalosan f. é. július 22-re és 23-ra

van kitűzve, a melyre

egy egész eredeti sorsjegy ára csak 8 frt. egy fél " " " " 4 " egy negyed " " " " 2 " s ezen, az állam által biztosított eredeti sorsjegyeket, (nem tiltott ígér-vényeket) az ár bérmentes beküldé-se mellett — legjobban ajánlott levél-ben — a legátalábbi vidékekre is pontosan megküldöm.

Minden résztvevő eredeti sorsjegye mellett megkapja tölem ingyen az állam pecsét-tel ellátott eredeti játéktervét s a húzás után minden felhívás nélkül a hivatalos nye-remény kimutatást.

A nyeremény pénzeket egyene-sen és tőkelettel azonnal azonnal pontosan fizetem a résztvevőknek. Minden megrendelést e gy-szerűen postautalvánnyal, vagy ajánlott levél által tehetni.

Tessék tehát a megrendelésekkel bi-zalommal hozzám fordulni

id. Heckscher Samu,

bank- és váltóüzlet tulajdonos Hamburgban.

(263) (7—25)

Beck Wilmos

hölgy-

divat-üzlete

BÉCSBEN,

Stadt, Freieung, a Strauchgasse

szegleten 1 sz. a.

ajánlja a legnagyobb gyártmány biztosítása mellett következő cikkeket rőt, vagy darab száma

27 kr.

Rubakelmék.

Mohair vagy más, porosított gyapjú szövetek, barége, grenadín, ecrid, leno rőt

27 kr

Mosó ruhák.

Percsai, ruha-piac, leuér és sárga; ja conat, battist, aima és nyomatott, moll-é battist clair, török eretón rőt.

27 kr

Len- és folyóárak.

Vásznak, 1/2, széles 40 rőt, veg. szalár 10 ft 80 kr. bürvászón 1/2, széles, 30 rőt végszáma 8 ft 10., bürvászón 1/2, széles rőt száma

27 kr

Chiffon, damast-sínvát, atlasz-sínvát, széles, nanking 1/2, széles, piros, fehér é sárga; canevas 1/2, széles, fehér, len, rőt és lilaszín, damast- és csinosat-vászó törölközők, damast-asztalkendők, len-zet kendők, fehérék, zsinor-barchent, fehér barchentok két, baras és feattelt színek háló-, moll- és csipke-függönyök 1/2, széle folyószőnyegek, tornászalmék és muzika vásznak gyermek-ruhák, matrácok, bitor-sínvát, rong- és csicz-függönyök rőt

27 kr

Selyem és bársony szalagok.

Fauve vagy nobessse seymek, minde sima legdivatosabb nemben, színes vass részszel is, 8 új széles rőt száma 27 kr Két új szélesből két rőt árn

27 kr

Mustrák

és árú-lajstrom kívánatra postabér nélkül ingyen.

Az első látogatásra meggyőződhetni, hogy az ígért rendkívüli árendedés komoly valóság.

(272)

RENDKIVÜLI KIÁRULÁS IPARMŰ-TÁRLAT helyiségében

Kolozsvárt, főter baró Radák-ház.

A CSAPÓ SÁNDOR-féle főüzletben az árú évek során annyira tulhalmozódottak, hogy egy részt azoknak gyériteése, másrészt pedig az üzletnek korszerű berendezése és átváltoztatása tekintetéből az árucikknek minél gyorsabb eladása elkerülhetlen szükségé vált.

Ennek következtében a főüzletből a felesleges árú általszállítatván, az

IPARMŰ-TÁRLATBA (a Csapó Sándor-féle főüzlet fiók-raktárába)

e hó 12-kén egy még eddig nem létezett jutányos árak mellett KIÁRULÁS fog megkezdődni és a

kiárulásra szánt mindeféle nürnbergi és diszarukon kívül legnagyobb mennyiségben fognak eladásra kerülni:

Porcellán kávé és thea készletek (servicek), női, férfi- és gyermek-lábbelik,

posztó, hárs és szalma férfi és gyermek kalapok,

fehér, színes férfi ingek, inggallérok, kézelők, legdivatosabb nyakkendők,

nap- és esőernyők,

melyek nem gyári áron, hanem azon 25 sőt 50%-kal alább fognak eladatni.

Az első látogatásra meggyőződhetni, hogy az ígért rendkívüli árendedés komoly valóság.